



Cuộc Chiến Việt Nam

KHI ĐỊCH MINH THÁO CHẠY

Phần V - Chương 20

Nhiệm vụ bài học tập cuộc chiến Việt Nam

Bài học cho Mỹ

Với những bài học của cuộc chiến, có nhiều tác giả đã đưa ra những bài học cho Mỹ, cả về quân sự, chính trị, liên ngoại giao. Với tôi, một số bài học quan trọng được tóm gọn như sau:

Về quân sự:

- không thể dùng sức mạnh của vũ khí để theo đuổi một mục tiêu chính trị;
- quân đội Mỹ không được thể hiện thích hợp cho chiến tranh du kích;
- khi có quy tắc nhúng tay vào cuộc chiến, lãnh đạo không nên trói tay quân đội và phải ủng hộ hết mình; vấn đề đánh vấn đề rết rết là chỉ có thể bắt;
- những bài học về chiến thuật và khí giới thì đã quá nhiều và ngày nay đang được áp dụng. Thí dụ như sau chiến tranh Việt Nam, chúng ta có máy bay B-52 nào bắn bắn rết. Và những bài học về du kích chiến thì đang được sử dụng vào chiến tranh chống quân khủng bố (terrorister).

Về chính trị:

- Dân chúng Mỹ không chịu được một cuộc chiến kéo dài; khi thế lực vong lên tới trên 1,000 một tháng là tâm lý nhân dân lên cơn sốt;
- được can thiệp quá nhiều vào nội bộ chính trị của đồng minh;
- được Mỹ hoá chiến tranh;
- được đắt quá cao một đích của Mỹ khi nhúng tay vào cuộc chiến;
- được thổi phồng lên những thổi phồng lợi ích chiến tranh, nó có tác dụng nâng cao tri thức về nhân dân, để rồi họ về một ngày khi được phanh phui là không đúng; vì báo chí, truyền thông Mỹ

Tác Giả: GS.TS. Nguyón n Tión n Hón ng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 01:40

thón ng hay đáo tin tó c, bình luón chón ng minh ngón c ló i vó i nhón ng tuyên bó hay ló p trón ng có a Chính phó ; và

Vó ngoó i giao:

- Phó i quó c tó hoá chión tranh qua Lién Hió p Quó c, hó c kéo theo nhió u đáo minh;
- Phó i gió tính nhót quán có a Hoa kó trong vió c bión hó cho mó c tiêu có a cuó c chión, đáo có thay đáo i mó c tiêu lién tó c;
- Trong mó t xã hó i dân chó , mó rón ng nhó Mó , nó u Tón ng thón ng chó đáo vào mó t hai viên chó c đáo làm chính sách vó ngoó i giao là rót nguy hió m; và
- Đáo ng bó i tín; phó i gió đó c nió m tin có a các nhà lãnh đáo nhón ng quó c gia khác; đáo ng đáo i trá, nay thó này mai thó khác.

Đáo m cuó i cùng hó t só c quan trón ng. Nhió u khi nó còn là yó u tó quyó t đáo nh gió a chión tranh và hoà bình. Vó đáo m này, các có p lãnh đáo tó i cao có a Hoa kó nhó Tón ng thón ng Nixon, Tón ng thón ng Ford, đáo phó i công nhón rón ng só thót bó i ó Viót nam làm tón hó i rót nhió u tó i uy tín có a Hoa kó . Vó vó y, cho dù vió c gió i kót, tháo chó y khó i Mió n Nam là đáo u có ló i cho nón c Mó đáo náo, nó cũng chó là ích ló i ngón hón, vào thó i đáo m đó. Vó lâu vó dài, nó đáo làm tón hó i tó i đáo tin có y (credibility) có a chính sách ngoó i giao cũng nhó uy tín Hoa kó không ít. Chính Henry Kissinger cũng phó i nhón đáo nh rón ng chó sáu tháng sau chión tranh Viót nam, phía Cón g só n đáo dùng chión tranh du kích bung ra tó i Phi Châu, Afghanistan; và ba năm sau, Chính phó có a quó c vó ó ng Iran là đáo ng minh có a Mó đáo só p đáo , làm mó t hó n thó quân bình ó Trung Đón g. ó nh hó ó ng có a bión có này còn kéo dài cho tó i ngày nay. Khi quó c vó ó ng Shah còn ngó i đó thì đáo có chuyón n Saddam Hussein xón ng hùng xón ng bá, và đáo có thù đáo ch nón c ngoài nào đáo tón công thón ng vào ngay Ngũ Giác Đáo và Trung Tâm Thón ng Mó i Quó c tó ó New York? Suýt náo còn phá hó i có vào Quó c hó i hay Toà Bó ch Cung. Cũng chính Kissinger đáo đáo câu hó i có phó i só só p đáo có a quó c vó ó ng Iran là do chính ông ta mó t tin tó ó ng vào Mó hay không?

Vá phe chón ng đáo i ông Shah đáo bó t đáo u coi thón ng Mó đáo n đáo còn bó t ngay có 52 nhân viên Toà đáo i só Mó ó Teheran làm con tin vào tháng 10, 1979. Tón ng thón ng Carter cho tró c thăng bí mó t vào có u, nhón ng đáo hoàn toàn vô ích; và ông đáo thót bó i trong kó tuyón n có nhió m kó hai vào năm 1980. Khón ng hó ó ng này kéo dài tó i hó n mó t năm. Sau khi ông Reagan lên Tón ng thón ng (tháng 1, 1981), nhón ng con tin mó i đáo ó c thó .

Vó vió c các chính khách khó i A ró p nghi ngó vó mó c đáo tín nhió m có a Hoa kó , tó i chó nhó c ló i mó t câu chuyón n xó y ra vài tháng tró ó c khi Mió n Nam só p đáo . Khi vión n tró Mó bó c ó t gón n hó t, Chính phó VNCH gó p rút xúc tión vió c vay tión xó Saudi Arabia nhó Quó c vó ó ng Faisal đáo hó a (tró ó c khi ông bó ngó ó i cháu hó sát). Ngoó i tró ó ng Bó c đáo thó ó ng thuyó t đáo só m gió i ngân. Ông Bó c nói vó i Tón ng tró ó ng đáo u ló a Sheik Yamani rón ng: "Mó đáo không vión n tró cho chúng tó i nhó đáo cam kót trong văn bó n". Ngó ngàng, ông Yamani ló c đáo u, hó i: "Làm sao khi chó tó ch có a mó t công ty đáo ký kót mó t tài lió u, ró i ngó ó i kó vó ông ta ló i nói: Tó i không bó t gì vó chuyón n đó hó t".

Bó i vó y, thó c ra, cái giá Mó phó i tró cho vió c tháo chó y khó i Mió n Nam là quá ló n.

Nó i đáo, ta có thó rút tó a mó t bài hó c vó đáo tin có y quan trón ng Hoa kó : đó là khó năng duy trì, hay khó năng bó n (sustainability) có a nhón ng cam kót do Tón ng thón ng đáo i vó i đáo ng minh. Các nhà chính tró hó c cón nghién có u cho kó đáo m này: khi Tón ng thón ng Hoa kó hó a hó n bó ng ló i nói mió ng hay trên văn bó n, lió u nhón ng cam kót đó có khó năng bó n vó ó ng có kéo dài đáo ó c lâu hay không? Lió u nó có còn hó u ló c khi hoàn cón nh chính tró thay đáo i, thí đáo nhó có mó t Tón ng thón ng mó i hay mó t đáo ng có m quyón n khác? Hay hoàn cón nh kinh tó thay đáo i, thí đáo nhó ló m phát cao, thót nghió p nhió u, khón ng hó ó ng kinh tó ? Nó u không, thì giá tró có a nhón ng cam kót đó nhó thó nào? Khi hó a hó n nhó vó y, Tón ng thón ng Mó có nên hay không nên thêm mó t câu: "Nhón ng cam

k t này ch có giá tr bao lâu tôi còn ng i trong Toà B ch c", ho c nh ng cam k t này s không còn giá tr khi hoàn c nh kinh t xã h i, chính tr c a Hoa k thay đ i?"

Bài h c cho các đệng minh

N u nh ng bài h c cho M đã đ c nhi u tác gi bình lu n thì nh ng bài h c cho các đệng minh c a M l i ch đ c các nhà lãnh đ o qu c t r tại nhau và truy n mi ng v nh ng nh n xét c a h .

Bài h c th nh t cho m t đệng minh c a Hoa k là nên nh n đ nh rõ ràng v n đ quy n l i. Lý do quan tr ng nh t mà Hoa k nh y vào m t cu c chi n là quy n l i c a Hoa k . Nh ng m c tiêu khác nh b o v nhân dân, tranh th n n đ c l p, hay xây đ ng dân ch (cho VNCH hay Iraq, hay Afghanistan) thì ch là th y u. Năm 1965, tr c khi cho TQLC đ b vào Đà N ng (ngày 6 tháng 3), trong m t cu c h p m t và cao c p t i Washington, D.C. vào tháng 1, 1965, B tr ng qu c phòng Robert Mcnamara và th tr ng Mcnaughton đã nói to c ra là m c li u c a M "không ph i là đ giúp m t n c b n th ng là đ ngăn ch n Trung C ng".(1)

V vi c đ a quân vào Vi t nam, trong bu i h p ngày 24 tháng 3, 1965, Mcnaughton còn tính toán rõ ràng v m c đích c a M theo ph n trăm nh sau:

- 70% là đ tránh m t s th t b i làm b m t cho M ;
- 20% đ gi Mi n Nam kh i r i vào tay Trung C ng; và
- 10% đ cho nhân dân Mi n Nam đ c t do, h nh phúc (2).

Th hai, quy n l i v kinh t là b n v ng, lâu dài; quy n l i v chính tr hay ngo i giao ch là giai đ n. Nó ch t n t i vào th i gian nào đó mà thôi. Hoa k can thi p vào chi n tr ng Vi t nam trong th i đ i m lúc c ng đ chi n tranh l nh còn đang lên cao. T i lúc b t đ u "détente", gi m căng th ng đ c v i Liên Xô thì quy n l i đó cũng b t đ u gi m. T i khi T ng th ng Nixon b t tay v i Mao Tr ch Đông (tháng 2, 1972) thì quy n l i đó coi nh đã ch m đ t.

Ngày nay, trong chi n tranh vùng V nh ch ng h n, m c đích là đ p đ c Saddam Hussein vì nhi u lý do, đ u tiên là vì Saddam s n xu t vũ khí hu di t hàng lo t (WMD), không tìm đ c khí gi i này thì vi n lý do là vì Saddam đ nh l i v b n phá ho i Al Qaeda. Khi b ng ch ng đ nh l i cũng không rõ, thì t i nhu c u xây đ ng dân ch bên Trung Đông. Nh ng còn m c đích khác, r t quan tr ng và liên h tr c ti p t i quy n l i c a M là ph i làm gi m đ i m i đ e do c a Iraq đ i v i Do Thái. Do Thái là t n đ n đ u l a Trung Đông. Đ p xong Saddam r i, và khi đ e do v đ u l a đã gi m b t, s m mu n thì quân đ i M cũng s ph i rút v . Và mu n rút, tr c h t ph i có t ng tuy n c đ xây đ ng dân ch . Vì có dân ch thì nhân dân Iraq m i "thi hành quy n t quy t c a mình" đ c. B u c xong, Chính ph Iraq ph i s m "phát tri n nh ng s c m nh s n có c a mình". B i v y, quân đ i và c nh sát Iraq ph i tr ng thành s m đ t đ i di n v i quân ph n lo n.

Khi chúng tôi đ c đ o n này l n cu i cùng tr c khi in sách (tháng 2, 2005) đã nghe T ng th ng Bush tuyên b là "Iraq ph i t h o v l y chính mình" ("Iraq must defend itself"); và có tin là M cũng s p s a rút 15.000 quân v).

Th ba, v lâu v dài, th c quy n là Qu c h i Hoa k . Theo quy đ nh c a Hi n Pháp, Qu c h i có quy n "khuy n ngh và ng thu n" (advise and consent). Nh v y, khi nào T ng th ng M có đ m b o đ i u gì thì lãnh đ o đệng minh phái y u c u ông thông báo cho Qu c h i đ y u c u h đệng ý, ch có h a h n trong bí m t. V đ i m này, Đài Loan đã h c đ c kinh nghi m t Vi t nam, nên dù phía hành pháp có h a h n là s không đ cho Trung C ng thôn tính b ng v l c, Đài Loan đã c g ng v n đ đ Qu c h i M ra m t đ o lu t vào năm 1979 là s tr giúp Đài Loan đ t v ; Tuy nhiên, dù Qu c h i có ng thu n, và Qu c h i th ng hay ch p thu n nh ng y u c u c a T ng th ng nào lúc ban đ u cu c chi n, nh ng r i đ n đ n s gi n ra khi b t đ u có nhi u th ng vong và t n kém lên cao. H s đ t v n đ "đ c gì, m t

Tác Giả: GS.TS. Nguyễn Ti n H ng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 01:40

gì?" Qu c h i n m cái túi ti n, đó là quy n bi u quy t v ngân sách, đ c bi t là ngân sách qu c phòng. Dĩ nhiên, khi có m t T ng th ng m nh và c ng quy t, ông s có kh năng thuy t ph c Qu c h i ti p t c chi ti n nh tr ng h p T ng th ng George W. Bush hi n nay (2004-2005) trong k ho ch tài tr cho chi n tranh Iraq. Nh ng n u ông không s m gi i quy t v n đ thì s ng h s kéo dài đ c bao lâu?

Ph n ng c a Qu c h i M v chi n tranh Vi t nam là m t thí d đ n hình. Tôi còn nh r t rõ ràng: ngày 2 tháng 8, 1964, khi xem TV thì th y phát ngôn viên B ch c thông báo cho dân chúng M : t u tu n ti u (PT boats) c a B c Vi t phóng ng l i vào t u USS Maddox c a M V nh B c B "; hai ngày sau, 4 tháng 8, i th y nói: có cu c t n công l n th hai, l n này vào c hai t u USS Maddox và USS Tumerjoy. Dù r ng s vi c này không hoàn toàn ch c ch n, và v sau đã có nhi u ch ng c cho th y vi c phóng ng l i l n th hai là không đúng, T ng th ng Johnson cũng đã đ c Qu c h i l p t c thông qua m t quy t đ nh cho phép T ng th ng làm t t c m i bi n pháp đ đ y lui b t c t n công nào vào quân l c Hoa k và đ y lui m i gây h n". Nhà báo n i ti ng James Reslon c a t New York Times đã bình lu n ngay r ng "quy n h n trao cho T ng th ng nh v y là quá r ng, vì nó có nghĩa là Qu c h i đã ch p thu n b t c bi n pháp quân s nào, b t c ch nào t i Đông Nam Á, g m c nh ng bi n pháp quân s đ y m tr b t c qu c gia nào trong Liên minh Đông Nam Á (SEATO)". Và vi c ch p thu n l i đ ng nh t: s phi u H Vi n là 466-0; và Th ng Vi n: 88-2 (ch có hai ngh sĩ: Gruening và Morse b phi u ch ng).

T l p tr ng ng h m nh m nh v y, Qu c h i đã đ n đ n đi t i quy t đ nh ch ng đ i hoàn toàn. Liên h t i đ m này:

Th t nh ng tuyên b v quy t tâm c a T ng th ng M thì cũng ch có tính cách giai đ n. Thí d nh nh ng tuyên b r ng "Chúng tôi s theo đ u i t i cùng" (We will stay the course) hay "Chúng tôi s l i bao lâu còn ph i l i" (We will stay as long as we have to)". Dù T ng th ng M có tuyên b nh v y v chi n tranh Vi t nam hay chi n tranh Iraq, thì cũng ph i hi u đây là r t t ng đ i. Dù th c s có mu n làm nh v y, T ng th ng M cũng khó mà thi hành đ c. Nhân dân Hoa k th ng không nh n n i đ đ ti p t c ng h Chính ph trong nh ng cu c xung đ t kéo dài. Ngoài ra còn tình hình kinh t , xã h i trong n c. Sau cu c kh ng ho ng đ u l a do chi n tranh Do-thái A R p vào mùa Thu 1973, kinh t M ch u c nh th t nghi p, l m phát cao, nhân dân l i càng ch ng đ i vi c vi n tr cho n c ngoài;

Th năm, phía đ ng minh nên nh r ng trong m t h th ng dân ch cao nh Hoa k , quy n hành t t nhiên là phân tán. Ngay trong nhi m k c a m t T ng th ng, v n có nhi u phe phái. Nói chung là đ c phân ra làm hai: phe b câu và phe di u hâu. Do đó, th ng có nh ng b t đ ng ý ki n gi a các lãnh đ o dân s B Qu c phòng và Ngo i giao. R i còn phía t ng lãnh quân đ i, phía CIA. Nhi u lúc đ ng minh ph i nh n nh ng tín hi u đ i ngh ch t các phe phái khác nhau. Nh l i lúc Mi n Nam đi vào giai đ n h màn ch ng h n, gi i Qu c phòng thì thông báo không th g i thêm quân vi n, trong khi toà B ch c, B Ngo i giao thì tr n an là đ ng quá lo còn chúng tôi đ đây c mà. B i v y, v chính sách, khi ta nói "M th này, M th khác" là thi u ph n chính xác. Ph i đ t câu h i "M thu c phía nào? "M " là nh ng ai? và nh v y, đ ng minh không nên y, t ng là n u đã nh n đ c nh ng h a h n c a T ng th ng, hay c a T ng tr ng qu c phòng hay Ngo i giao là t t r i. Khi lãnh đ o c a đ ng minh đ c m i t i thăm vi ng Qu c h i M ch ng h n, và đ c di n văn này n (nh T ng th ng Di m -1956, hay T ng th ng Afghanistan Kazai - năm 2002, hay Th t ng lâm th i Iraq Allawi - tháng 9, 2004) thì ch nên nghĩ r ng đây là t ng tr ng m t s ng h t ng đ i. Nhi u khi nó ch là m t hành đ ng ngo i giao, không có nhi u tr ng l ng v th c ch t. Tôi cũng còn nh h i 1956, sau khi T ng th ng Di m đ c m i sang M , và đ c di n văn tr c Qu c h i (bác Tr nh Văn Ch n, đài

Tác Giả: GS.TS. Nguyễn Tấn Hoàng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 01:40

VOA đi theo, có khả năng là ông Diệm đã bài diễn văn bằng tiếng Anh nhậyng với giọng Huế, Quốc hữi hiệu rấ t ít, nhậyng cấ đố ng lên vớ tay vui vớ). Khi trở về Sài gòn, uy tín ông Diệm lên rấ t cao; mấ i khi tôi đi xem xi nê là thố y phố n tin tấ c (trố c phim chính) cấ chiế u đi chiế u lầ i cấ nh ông Diệm đố c đón rố c long trố ng tầ i New York, và đố c biế t là ông điể n thuyế t đố c Quố c hữ i Mồ hoan hô. Không nhậyng ông Diệm mà đa số nhậ n đầ n, trong đố c có tác giố , đố u nghĩ rố ng: Mồ ng hữ nhữ thữ này thì chố c ấ n quá rầ i.

Bấ i vớ y, điể u cấ n thiế t là phố i tranh thố sồ ng hữ cầ a nhậ n đầ n Mồ , giố i truyể n thông, và thành phố n trí thố c (tầ i các đố i hữ c và nhậyng viể n nghiê n cầ u). Hữ là nhậyng ngố i vớ n đố ng quố n chúng bẻ nhố y. "Vớ n đố ng hành lang" (lobby) tầ i Quố c hữ i Mồ là nồ lầ c không thố thiế u đố c (nên ghi nhậ n thành công cầ a Do Thái, Đố i Hàn, Đầ i Loan trong công tác này);

Thố sáu, phầ đố ng minh nên đố cao cầ nh giấ c vớ cá nhậ n, tầ tồ ng và quá trình cầ a mắ t vài viê n chố c nào có quyể n hành tầ i Washington, vào tồ ng thố i điể m. Nồ u có mắ t quan chố c đố c Tồ ng thố ng tin cầ y, thì ngố i này sồ khuynh loát đố đánh bắ t đi nhậyng lầ p trố ng khác và ấ đố t giố i pháp cầ a mình. Thố i Đố Nhắ t Cầ ng Hoà, Ngoắ i trố ng Foster Dulles đố c Tồ ng thố ng Eisenhower tín cầ n, đã gồ t đi nhậyng chố ng đố i, hắ t sồ cồ ng hữ Tồ ng thố ng Diệm. Tầ i Tồ ng thố ng Kennedy, rầ i Tồ ng thố ng Johnson, Ngoắ i trố ng Dan Rusk và Bầ trố ng quố c phòng Mcnamara rắ t mồ nh, mang quân đố t vào Viể t nam dù có nhiệ u quan chố c bắ t đố ng ý. Thố i Đố nhữ cồ ng hoà, mắ t mình Cầ Vớ n An Ninh (sau này kiê m luôn cầ chố c Ngoắ i trố ng) Henry Kissinger đố c Tồ ng thố ng Nixon và Ford hoàn toàn tin cầ y, đã thao túng chính sách ngoắ i giao cầ a cầ mắ t cồ ng quố c; và nồ m quyể t đố nh then chố t vớ Viể t nam nhữ đã đố c tồ ng kắ t trong cuố n sách này.

Thố bảy, là sồ xoay chiế u cầ a chính sách ngoắ i giao Hoa kồ mấ i khi có bầ u cầ Tồ ng thố ng. Vào thố i điể m đố , Hoa kồ sồ có tác đố ng mồ nh vào phầ đố ng minh đầ gấ lầ u vớ i mình, đố đi theo chiế u hữ nhậyng thay đố i vớ chính sách. Sồ m là vào năm trố c năm tuyể n cầ . Muố n là vào cuố i hể chính năm tuyể n cầ , lúc hai Đố ng hữ p chố n đố ng cầ viê n Tồ ng thố ng. Vào thố i điể m đố , ấ lầ c tầ nhậ n đầ n, báo chí chố ng đố i sồ lên rấ t mồ nh, đố ng cầ viê n nào muố n đố c bầ u thì phố i đố a lầ p trố ng hoà bình, thố nh vớ ng ra cho rồ . Vớ Tồ ng thố ng đố ng nhiệ m thì phố i hầ a chố c chố n sồ giố i quyể t nhậyng khó khẩ n mà vớ n giố đố c danh đố , quyể n lầ i cho Mồ . đố ng cầ viê n đố i lầ p thì đố kớ c, nói là Tồ ng thố ng đố ng nhiệ m đã lầ m lầ và mình sồ giố i quyể t tầ t hầ n. Phố i chắ ng bài hữ c Viể t nam là Mồ nên có nhiệ u đố ng minh đố ng hữ , cũng đầ đố c ấ đố ng vào chiế n tranh Vườ nh hiể n nay? Trong kồ tranh cầ 2004, cầ hai ông Bush và Kerry đố u có lầ p trố ng quố c tồ hoá chiế n tranh Iraq.

Gầ n đầ n ngày bầ u cầ , vớ Tồ ng thố ng đố ng nhiệ m còn phố i làm cho viể n tồ ng hoà bình đố c sáng tầ lên. Cũng trong kồ tranh cầ năm 2004, vào mùa thu năm 2003, Chính phồ Bush đã tuyên bầ là sồ trao trố quyể n hành cho Iraq vào cuố i thắ ng 6, 2004, làm cho nhậyng ngố i lầ nh đố o mầ i cầ a Iraq (đố c Mồ đố ng hữ) rắ t lo ngố i, nhậyng cũng phố i đố ng ý. đố nh hữ nhữ cầ a bầ c đi này là làm giố m sồ lo sồ cầ a nhậ n đầ n Hoa kồ vớ chuyể n sa lầ y. Rầ i viể c chuyể n giao quyể n hành lầ i cũng đã đố c thố c hiể n vào lúc bắ t ngố : hai ngày trố c ngày đầ đầ nh. Báo chí đầ ng tin rồ m rồ . Gầ n đầ n ngày bầ u cầ , Toà Bầ chố c lầ i tuyên bầ sồ rút mắ y chố c ngàn quân tầ các đố a điể m ngoắ i quố c vớ Mồ . Washington còn công bầ lầ ch trình bầ u cầ tầ i Iraq (cuố i thắ ng 1, 2005). Phố i có bầ u cầ thì mầ i có dân chố . Nhữ đầ lên đã nhậ n xét, có dân chố rầ i thì viể c trao trố lầ i trách nhiệ m cho ngố i bầ n xồ là viể c dĩ nhiệ n. Bầ u cầ xong thì chố ng mắ y lúc nầ a, báo chí, chính khách Mồ sồ biể n luố n rố ng: nồ c là cầ a hữ , Chính phồ là cầ a hữ , nhậ n đầ là cầ a hữ , và an ninh là viể c hữ phố i tồ lo: phố i "Iraq hoá" (nhữ "Viể t nam hoá");

Thố tám, khi Hoa kồ rút đi, nồ u lầ c lầ ng đố i nghố ch chiế n thố ng thì rầ t có ít hy vớ ng là mắ t sồ đố ng nhậ n đầ n cầ a nồ c đố ng minh sồ đố c giố p điể n, và đố là bài hữ c vào lúc sồ p đố cầ a

Tác Giả: GS.TS. Nguy n Ti n H đng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 01:40

Mi n Nam Vi t nam. T i sao nh v y?

Th nh t, khi rút đi t c là đã có quy t đ nh đ t đi m, và nh v y ít ai mu n s có m t c a ng i t n n vì nó s nh c nh mãi v quá kh ; th hai, ít nhà lãnh đ o nào mu n đ a thêm nhân l c vào M đ c nh tranh thêm v công ăn vi c làm; và th ba, là nh h đ ng v ngân sách. Ph i ch ng s t n kém vì chi n tranh Vi t nam đã làm cho ch đ ng trình "M t xã h i vĩ đ i" (The Great Society) c a T đng th đng Johnson b th t b i? Ph i ch ng nh đng chi tiêu t i Iraq (vào th đ i đi m này t c là đ u 2005, cũng s p s a b đng t đng s chi đ Vi t nam là 150 t đ) đã làm cho ngân sách thêm khi m h t, và nh h đ ng t i t t c nh đng chính sách đ i n i nh y t , an sinh xã h i (health care, social security), giáo đ c và gi m nghèo?

M nh n đ c n i tr i

Sau cùng, là m t suy g m h n là m t bài h c, vì nó có tính cách siêu hình. Đó là, cũng nh m t con ng i, m i m t qu c gia đ u có m t v n m nh. Và m nh n đ c th đ ng hay n i tr i!

Suy nh v y vì tôi luôn có nh đng câu h i không th nào tr l i đ đ c, ch c n có cách nghĩ đ n ch "m nh". T i sao đ m t c đ ng qu c vĩ đ i nh Hoa k , bi t bao nhiêu ng i v a tài, v a đ c, v a có tâm, v a có t m mà l i không lên đ đ c t i đ a v quy n hành nh ông Henry Kissinger? T i sao Mi n Nam l i g p ngay m t ng i quay qu t, thi u l đ ng tâm nh ông này làm đ o đi n chính sách c a Hoa k v Vi t nam trong g n sáu năm r i, t c là g n m t ph n ba th i gian t n t i c a VNCH, và trên hai ph n ba th i gian c a Đ Nh C đng hoà? T i sao t i lúc Mi n Nam lâm nguy, l i có m t ông T đng th đng M quá y u, ít kinh nghi m ngo i giao nh ông Gerald Ford? Và ông không bao gi đ đ c nhân dân b u lên. Ông v a xin thêm quân vi n, v a tuyên b là chi n tranh Vi t nam đ i v i Hoa k coi nh đã xong r i (ngày 23 tháng 4), ôn l i nh đng b t h nh, tôi th y câu "Phúc b t trùng lai, ho vô đ n chí" là đúng, nh đng t i sao tai ho nó l i đ n v i Mi n Nam m t cách quá đ n đ p vào lúc hoàng hôn:

V a b ép ký m t hi p đ nh b t l i thì b c t xén vi n tr ;
Còn đ đ c chút ít vi n tr kinh t và quân s , l i b cú "s c" siêu l m phát (do chi n tranh vùng V nh) năm 1973 làm tiêu hao mãi l c c a vi n tr ;

T i khi vi n tr b c t h t, Mi n Nam xoay đ i vay ti n Qu c V đ ng x Saudi đ mua ti p li u. Ông vua v a đ đng ý thì l i b ngay ng i cháu mình h sát; ông n m xu ng vào đúng ngày c đ đ Hu b b ng . Th r i, vài ngày sau, m t lãnh t đ ng h VNCH tích c c, ông T đng Gi i Th ch, T đng th đng Đài Loan cũng ra đi v th gi i bên kia;

Trên chi n tr đ ng, lúc b t n công, Ban Mê Thu c g i không quân đ n y m tr . Phi v v a t i th bom thì m t trái r i trúng ngay B T L nh S Đ oàn 23; M t Ban Mê Thu c, có l nh rút Pleiku. Ngày 18 tháng 3, quân dân ho đng h t rút trên con đ đ ng 7B đ m máu. V a v t i Phú B n, l i b k t ngay vì công binh ch a làm xong cây c u n i nh đã đ tính: đ oàn ng i di t n ch u thêm m t tr n pháo kích bên b sông Ea Pha (3). Sau này T đng th đng Thi u k l i cho tôi r đng ông v n còn th c m c v chuy n t i sao công binh không làm xong cái c u n i; Đ i t đ ng Viên cũng cho r đng "S đ oàn 320 c a c đng s n s không bao gi truy kích k p đ oàn quân n u chúng ta có đ đ c c u qua sông thi t l p đúng lúc, và gi đ đ c tr t t trong đ oàn dân quân di t n" (4); vì c u không xong, nên hai ngày sau m i r i đ đ c H u B n. Đ oàn dân quân v a ti n đ đ c ch đng 20 cây s là kh đng ngay, vì "tr đ c m t đ oàn di t n là Phú Túc đã b đ ch chi m". Khi không quân t i c u, "m t trái bom r i vào đ oàn quân đi đ u, gây th đ ng vong cho g n m t ti u đ oàn Bi t Đ đng Quân" (5).

Tôi đ đng đ m t bu i h p đ y căng th đng t i Dinh Đ c L p sau cu c rút lui th m h i này thì Đ i tá C m (Chánh Văn phòng T đng th đng) b đ c vào đ a m t tin b t h nh. Ông Paul Léandri, tr đng phòng thông t n xã Agence France Presse đ Sài gòn b c nh sát b n ch t! Léandri loan tin "có s lnh ng i Th đng (Monlagnards) đã n i lo n đ H u B n, ch đng l i quân đ i

Tác Giả: GS.TS. Nguy n Ti n H ng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 01:40

VNCH". Nha c nh sát m i ông đ n đ th m v n. Sau vài ti ng đ ng h b gi i, Leandri b ng nhiên b c ra kh i phòng, nh y lên xe và lái vút đi. Khi c nh sát huyết còi ng ng, ông c ti p t c phóng. C nh sát rút súng b n vài phát vào bánh xe đ gi i. Ch ng may m t viên đ n l c trúng ngay ng i. Leandri g c ch t t i ch ! Phóng viên ngo i qu c vô cùng ph n u t, ph n kháng k ch li t. Trong m t tình hình vô cùng b t l i cho Mi n Nam v t t c m i ph ng đi n quân s , chính tr , kinh t , và b m t Mi n Nam đã b b i nh b i nh ng hình nh dã man, đ c tài, tham nhũng, bậy gi hình nh Leandri b b n g c ch t l i đ c phóng đi kh p th gi i! T ng th ng Thi u nghe tin này đã tái m t. Ông li n ch m đ t bu i h p.

M y ngày hôm sau, trong m t phiên h p khác Văn Phòng Th t ng, l i có tin chi c máy bay v n chuy n C-5A ch đám tr em m côi v a c t cánh Tân S n Nh t đã b n tan? Ch t trên 200 trăm em bé? Vào chính lúc đó l i đang có nh ng ch ng đ i ngay t i Washington v vi c đi t n ng i Vi t nam.

Ôi sao tin t c nó đ n đ p, bi đát đ n th vào lúc con huy n Mi n Nam nghiêng ng a s p chìm đ m. Suy g m nh v y, nhi u ng i trong chúng ta, trong đó có ác gi , v n còn ti p t c đ t câu h i "Âu có phái là m nh n c đ n lúc suy tàn r i ch ng?".

Chú thích:

- (1) New York Times, The Pentagon Papers, trang 309.
- (2) New York Times, The Pentagon Papers, trang 432.
- (3) William E. Legro, Vietnam from cease-fire to capitulation, trang 150.
- (4) Cao Văn Viên, Nh ng ngày cu i c a VNCH, trang 152.
- (5) Cao Văn Viên, Nh ng ngày cu i c a VNCH, trang 149.

h t: Ph n V - Ch ng 20, xem ti p: [Thay l i cu i](#)